

Sygn. akt II KS 8/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **D. Ś.**

oskarżonego z art. 177§1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w 8 listopada 2018r.

skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 27 czerwca 2018 r., sygn. V Ka [...],

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Z. z dnia 26 lutego 2018 r., sygn. II K [...]

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł. w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 26 lutego 2018 r. wydanym w - sprawie o sygn. akt II K [...] oskarżony D. Ś. został uniewinniony od zarzutu dokonania w dniu 31 grudnia 2015r. w Z. czynu polegającego na: - nieumyślnym naruszeniu zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem marki N. o nr rej. [...] nie zachował szczególnej ostrożności podczas wykonywania manewru cofania i uderzył idącą uliczką osiedlową pieszą H. J., która

w wyniku tego upadła na jezdnię, czym nieumyślnie spowodował u pieszej obrażenia ciała w postaci: złamania szyjki kości udowej prawej tj. obrażeń innych niż opisane w art. 156 § 1 k.k. i naruszających czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k.

tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 177 § 1 k.k.

Powyższy wyrok, w całości, na niekorzyść oskarżonego, zaskarżył apelacją prokurator, zarzucając obrazę art. 7 § 2 k.p.k. polegającą na braku wszechstronnego rozważenia przez Sąd I Instancji całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego zakwestionowania wiarygodności zeznań pokrzywdzonej H. J.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w Ł. Uchylił do ponownego rozpoznania wspomniany wyrok Sądu Rejonowego w Z. z dnia 26 lutego 2018 r.

Skargę od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając *„obrazę przepisu art 437 k.p.k. poprzez uznanie konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości”*.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Powiązanie tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że Sąd Najwyższy rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się wyłącznie do badania zachodzenia wskazanych wyżej podstaw (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, LEX nr 2204960). Z powyższego wynika również, że uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego musi

jednoznacznie wskazywać, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W niniejszej sprawie autor skargi wywodzi, że błędny jest pogląd Sądu drugiej instancji o konieczności ponowienia postępowania dowodowego w całości.

Rzecz jednak w tym, że powodem skutkującym koniecznością przeprowadzenia w tej sprawie przez sąd *meriti* postępowania ponownego jest, co jasno wynika z pisemnych motywów przedmiotowego wyroku, nie tyle odmienna od dokonanej przy pierwotnym rozpoznaniu sprawy analiza przez Sąd Odwoławczy materiału dowodowego, lecz naruszenie zasad wyrażonych w art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k.

Już jednak samo to czyni skargę wniesioną w niniejszej sprawie zasadną. Naruszenie bowiem żadnego ze wskazanych przez Sąd Okręgowy przepisów nie stanowi obecnie przesłanki pozwalającej na uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W przedmiotowej sprawie intencją Sądu Odwoławczego było spowodowanie dokonania przez Sąd I instancji ponownej oceny dowodów zgodnie z treścią art. 7 k.p.k. i dopiero po przeprowadzeniu takiej oceny ponowne rozstrzygnięcie ewentualnych wątpliwości na korzyść oskarżonego w sposób określony w art. 5 § 2 k.p.k.

Odwołując się raz jeszcze do treści art. 437 § 2 k.p.k. wskazać trzeba, że w niniejszej sprawie nie zaistniała żadna z okoliczności wskazanych w art. 439 k.p.k., a stanowiących bezwzględne przesłanki odwoławcze. Sąd Okręgowy nie nakazał też przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Uznał natomiast, że Sąd Rejonowy przedwcześnie przyjął, że w sprawie zachodzą wątpliwości, których nie da się usunąć, gdyż należy przeprowadzić dodatkowe dowody, a część materiału można ocenić odmiennie. Sąd Okręgowy nie uznał zatem również, że uniewinnienie oskarżonego było bezpodstawne – a więc że merytorycznemu rozstrzygnięciu sprawy w drugiej instancji stoi na przeszkodzie reguła *ne peius* z art. 454 k.p.k. – tylko, że było ono przedwczesne.

Nie można też tracić z pola widzenia i tego, że sąd odwoławczy ma obecnie nie tylko możliwość, ale i obowiązek przeprowadzania dowodów co do istoty sprawy.

Należy zwrócić uwagę, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy – w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień (czyli po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów i poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) – stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k.

Sama tylko hipotetyczna możliwość wydania takiego wyroku w kolejnym postępowaniu przed sądem I instancji jest niewystarczająca do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w oparciu o wystąpienie reguły *ne peius* (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2013 r., IV KK 405/12).

W tej sytuacji stwierdzić trzeba, że nie zostały spełnione żadne z warunków z art. 437 § 2 k.p.k. pozwalające na uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powyższe implikowało konieczność uwzględnienia skargi i uchylenia zaskarżonego wyroku.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Odwoławczy po rozpoznaniu apelacji raz jeszcze powinien rozważyć zakres postępowania dowodowego, które w sprawie należy uzupełnić i przeprowadzić je wraz z prawidłową oceną zebranego materiału opartą na art. 7 k.p.k.

Dopiero wówczas, gdy powstanie możliwość oceny, czy w sprawie zachodzą względy z art. 5 § 2 k.p.k., możliwe będzie uznanie, czy zasadę wyrażoną w tym przepisie Sąd Rejonowy zastosował słusznie, czy też nie.

To zaś już wprost umożliwi dokonanie oceny co do zachodzenia okoliczności z art. 454 k.p.k.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

